

ROP-3.2.1.

Foglalkoztatási Akcióterv a Fehérgyarmat Város és térsége kiegyensúlyozott fejlődésének előmozdításáért és az esélyegyenlőség biztosításáért

A FEHÉRGYARMATI KISTÉRSÉG FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIÁJA



2008.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
1.1 A térség rövid bemutatása	3
1.2 Foglalkoztatás, munkanélküliség	5
1.3 Képzés, szakképzés, munkahelyteremtés	6
1.4 A nők munkaerőpiaci esélyei	7
1.5 Munkanélküliség a roma lakosság körében	7
1.6 A kedvezőtlen folyamatok következményeinek bemutatása	7
1.7 A munkanélküliség csökkentésével, a hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásával kapcsolatos lehetőségek	8
2. FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA	10
2.1 A stratégiai célok meghatározásával kapcsolatos előzmények	10
2.2 Stratégiai célok	11
2.3 Probléma és célelemzés	12
3. FEJLESZTÉSI PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK	17
3.1. Prioritás: Fejlett gazdasági környezet létrehozása	20
3.1.1 Térség-marketing	22
3.1.2 A térség infrastruktúrájának fejlesztése	23
3.1.3 Új vállalkozások létesítésének és a működő vállalkozások versenyképességének támogatása	24
3.1.4 A vállalatok igényeinek megfelelő képzési programok	25
3.2. Prioritás: A tanuló kistérség megteremtése	26
3.2.1 Felnőttképzési stratégia kidolgozása	27
3.2.2 A tanulást, a művelődést népszerűsítő programok szervezése	27
3.3. Prioritás: A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése	28
3.3.1 A munka világába vezető és visszavezető programok futtatása	28
3.3.2 A szociális gazdaság fejlesztése	29
3.3.3 Az esélyegyenlőség elvének tudatosítása és népszerűsítése	29
3.4. Prioritás: A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása és működése	30
3.4.1 Közösségfejlesztés	31
3.4.2 Foglalkoztatási partnerségépítés a kistérségi és a határon túli munkaerőpiaci szereplők között	32
3.4.3 A Foglalkoztatási Paktum szervezeti és infrastrukturális hátterének megteremtése és működtetése	33
4. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS	33
5. A FEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEK TERVEZETT PROJEKTJEI	34
6. FORRÁSOK	41

1. BEVEZETÉS

1.1 A térség rövid bemutatása, általános adatok

Az Észak-alföldi Régió és a Fehérgyarmati Kistérség Európában (és ami még szomorúbb, az Unióban nem túl előkelő helyen szereplő Magyarországon belül is) a legszegényebb, legelmaradottabb, hátrányos helyzetű területek közé tartoznak. Ez annak ellenére így van, hogy a kistérség földrajzi fekvése elméletileg kedvező; az Észak-alföldi Régió hosszú uniós (szlovákiai és romániai), valamint szintén jelentős EU-n kívüli (ukrajnai) határszakasszal rendelkezik. Ennek ellenére nincsenek komoly befektetések.

A kistérség településszerkezete sem kedvező. Jellemző, hogy a lakosság nagy része kistelepüléseken, 500 fő alatti lélekszámú falvakban él. Csak néhány településen magasabb a lakosság száma, de ezeken a helyeken sem figyelhető meg a sok embernek munkát adó foglalkoztatók megjelenése.

A 1000 fő feletti települések funkcióit vizsgálva egyértelműen kirajzolódik az egyetlen város, Fehérgyarmat kiemelkedő szerepe mind az ellátás, mind az igazgatási funkciók tekintetében. Fehérgyarmat a megye városhálózatában lélekszám alapján a középmezőnybe tartozik, országos városhálózatban azonban a kisváros kategóriába esik. Nyíregyháza torzítóan nagy lakossági súlyát figyelmen kívül hagyva a megye átlagos városi lakosságszáma 8500 fő. Fehérgyarmat lélekszáma ezt valamivel meghaladja.

A város ellátási és igazgatási funkcióit tekintve is teljes ellátottságot mutat. Gyakorlatilag minden olyan szolgáltatást képes nyújtani és feladatot képes ellátni, amit országos viszonylatban a középvárosok látnak el. A gond elsősorban a piaci és lakossági szolgáltatások színvonalával van. A hiányosságok egyaránt érintik az intézmények és szolgáltatások épületeinek műszaki színvonalát és a bennük folyó munka hatékonyságát.

A kistérségi központ után a legfejlettebb ellátottsággal nem a kistérség második legnagyobb lélekszámú települése, Tunyogmatolcs rendelkezik. Ennek oka, hogy a kistérségi központ közvetlen közelében található, és így az alapszintű szolgáltatásokon túlmutató funkciók legnagyobb részét ott veszi igénybe lakossága. Tunyogmatolcsnál jelentősebb központi szerepkörrel három település rendelkezik: Jánkmajtis, Kölcse és Tiszabecs.

Jánkmajtis a kistérség – már említett – déli területének mikrotérségi központja. Teljes alapfokú ellátási szerepköre mellett legalább három városi ellátási funkcióval is rendelkezik, igazgatási szerepköre azonban érthető módon korlátozott. Speciális (idegenforgalmi, logisztikai, stb.) szerepkörrel nem rendelkezik.

A másik hasonló súlyú település Tiszabecs. Ellátási funkcióinak viszonylagos gazdagsága kevésbé a térségi szerepkörre, mint inkább a határátkelő létére alapozódik. A közeli Kölcse ezzel szemben három út kereszteződésében, Jánkmajtishoz hasonló funkciógazdagsággal, valódi mikro-térségi központnak tekinthető.

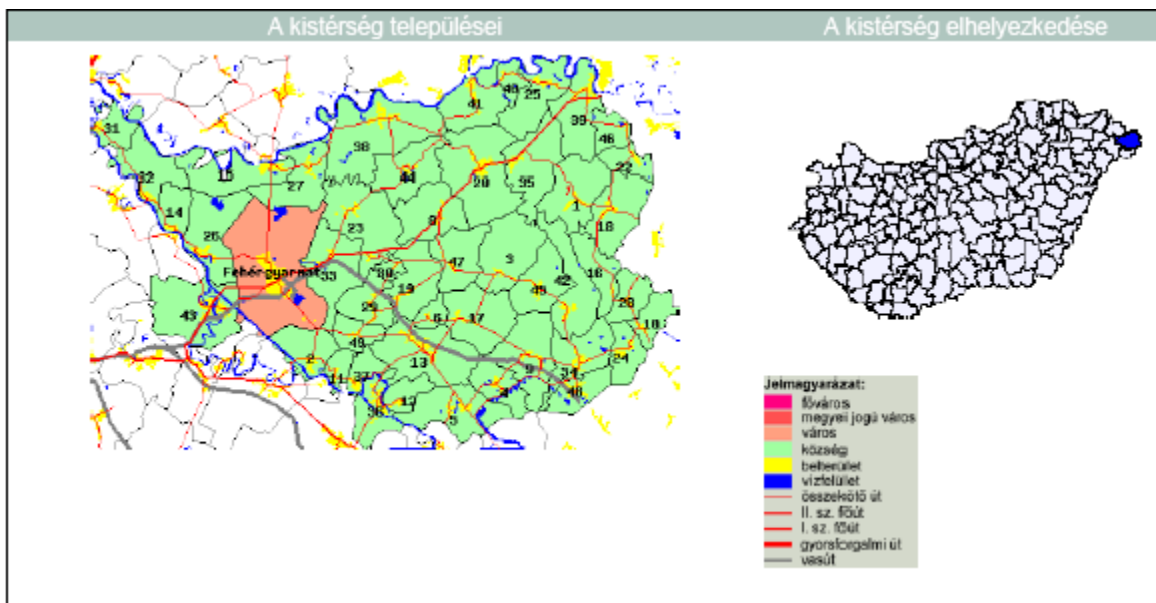
Mindezek mellett Szatmárcseke, Nábrád, Rozsály és Szamossályi települések képesek még viszonylag teljes körű alapellátást biztosítani (van iskola, házi orvos és gyógyszertár v. fiókgyógyszertár is). Az utóbbi években a helyi kezdeményezések sikerének és a hatékony lobbitevékenységnek köszönhetően érezhetően nőtt Túristvándi és Tiszakóród szerepe, jelentősége a kistérségben.

A kistelepülések intézményi ellátása jelenleg a kistérség legégetőbb problémája, mivel a települések forráshiányos volta miatt az intézményi fenntarthatóság a minőségi munkavégzés rovására megy. A települések ellenállása az oktatási intézmények összevonásával szemben abból

ered, hogy tapasztalatok szerint az oktatási intézmények elvesztésével tovább folyik, sőt felerősödik a fiatal családok elvándorlása.

Az intézményi összevonások szükségszerűségét kompenzálандó egyéb (útkapcsolatok, közlekedési szolgáltatásokat érintő) fejlesztéseket kell a kistérségben végrehajtani.

A térség tehát nem rendelkezik különösebben nagy vonzerővel a befektetők számára. Nehezen megközelíthető térségről beszélhetünk (nincs komolyabb repülőtér, korszerű vasútvonal és az autópálya is véget ér Nyíregyházánál), amely más vonatkozásban is hátrányos helyzetű, de erről a későbbiekben bővebben is említést teszünk (képzett munkaerő elvándorlása, szociális jellegű problémák megsokszorozódása).



Ebben a helyzetben az egyedüli komolyabb vonzerő a természeti értékek sokasága. Az érintetlen természetben, a turizmus fejlesztésében és az itt megtermelhető hungarikumokban rejlő gazdasági lehetőségeket azonban még kevesen ismerték fel. Amolyan úttörőkről beszélhetünk csak, akik tiszteletreméltó önbizalommal, vállalkozó kedvvel, és egyre gyakrabban jelentős szaktudással építik és reklámozzák vállalkozásaikat, azonban ezek a vállalkozások is elsősorban egy-egy család megélhetését biztosítják, ritka kivétel, ha az alkalmazottak száma meghaladja a tíz-húsz főt. A természeti értékekben és a turizmusban rejlő lehetőségek kihasználásának pozitív példája az immár évek óta megrendezésre kerülő, több települést érintő szatmári kulturális és gasztronómiai rendezvénysorozat, de erről is elmondhatjuk, hogy pusztán egy-két hétig irányítja a figyelmet erre az elmaradott térségre, gazdasági eredményeket nem igazán indukál, sőt a lebonyolítás egyre nagyobb terheket ró az érintett önkormányzatokra. A szálláshelyek száma alacsony és gyakran ezek minősége sem megfelelő. A szálláshelyek és a kapcsolódó szolgáltatások számának és minőségének növelésével elérhető lenne, hogy a vendégek ne csak rövid ideig (egy-két napig) tartózkodjanak térségünkben, hanem akár teljes nyaralásukat itt töltsék el.

1.2. Foglalkoztatás, munkanélküliség

Az előzőekből következik, hogy magasak a munkanélküliségi mutatók: a kistérség munkanélküliségi rátája jóval meghaladja az országos átlaghoz képest magas észak-alföldi régiós átlagot is. A nők és a roma lakosság körében az átlagosnál is magasabb az álláskereső (munkanélküliek) aránya; a roma népesség minimum 70%-a tartós munkanélküli /létszámarányuk 3,5-4% a lakosságon belül/, a nők aktivitási rátája pedig a 45%-ot sem éri el. A nők esetében magyarázatul szolgál a kedvezőtlen mutatókra, hogy körükben jellemző a munkanélküliség előli menekülés, több gyermek vállalása néha erőn felül is. Térségünkben meglepően magas a tartósan beteg gyermekek száma is, akik után a családok magasabb összegű szociális juttatásokban részesülnek. Ennek magyarázata lehet a hátrányos szociokulturális környezet, az elégtelen táplálkozás és sok esetben a szülők életvitele (a hátrányos helyzetű családokban sokan korán elkezdnek dohányozni és az alkoholnak is egyre több fiatal lesz rabja).

Negyedévi ÁFSZ munkaügyi kirendeltség szintű adatok Fehérgyarmati, 15 - 64 korosztály

	Mnk.ráta	s	Munkanélküliek	s	Foglalkoztatottak	S	Inaktívak	Fogl.ráta	Akt.ráta
2001.1	13.56 %	0.365	1795	27	11441	312	16810	38.1%	44.1%
2001.2	12.19 %	0.345	1639	28	11804	323	16603	39.3%	44.7%
2001.3	10.69 %	0.299	1454	23	12152	328	16440	40.4%	45.3%
2001.4	10.95 %	0.312	1468	27	11934	313	16644	39.7%	44.6%
2002.1	11.39 %	0.324	1582	27	12304	335	12415	46.8%	52.8%
2002.2	10.41 %	0.315	1425	28	12260	336	12616	46.6%	52%
2002.3	10.38 %	0.321	1450	31	12515	338	12336	47.6%	53.1%
2002.4	10.54 %	0.313	1456	28	12363	335	12482	47%	52.5%
2003.1	13.72 %	0.438	1971	38	12395	392	11935	47.1%	54.6%
2003.2	11.95 %	0.38	1769	32	13034	407	11498	49.6%	56.3%
2003.3	9.25 %	0.314	1349	30	13232	397	11720	50.3%	55.4%
2003.4	10.3 %	0.356	1491	34	12983	404	11827	49.4%	55%
2004.1	12.97 %	0.4	1900	40	12748	363	11653	48.5%	55.7%
2004.2	12.38 %	0.372	1793	33	12688	367	11820	48.2%	55.1%
2004.3	12.77 %	0.416	1864	37	12734	403	11703	48.4%	55.5%
2004.4	12.94 %	0.435	1864	40	12538	402	11899	47.7%	54.8%
2005.1	13.79 %	0.466	1976	41	12350	410	11975	47%	54.5%
2005.2	12.85 %	0.42	1893	36	12840	415	11568	48.8%	56%
2005.3	13.4 %	0.432	2016	40	13029	411	11256	49.5%	57.2%
2005.4	14.26 %	0.452	2147	40	12906	412	11248	49.1%	57.2%
2006.1	17.55 %	0.529	2697	44	12667	414	10937	48.2%	58.4%
2006.2	17.13 %	0.496	2705	42	13084	410	10512	49.7%	60%
2006.3	16.55 %	0.47	2639	38	13303	410	10359	50.6%	60.6%
2006.4	17.52 %	0.473	2749	36	12941	388	10611	49.2%	59.7%
2007.1	19.53 %	0.543	3052	46	12572	391	10099	48.9%	60.7%
2007.2	18.08 %	0.507	2868	41	12999	404	9856	50.5%	61.7%
2007.3	17.95 %	0.498	2865	39	13096	405	9762	50.9%	62%

Forrás: www.afsz.hu

Jelentősebb foglalkoztatók szinte csak Fehérgyarmaton találhatóak (Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő, Fevill Kft., Agrimotor Kft., Fipkersz Kft, Relabor Kft.), de ezek a cégek is egyre

több gonddal küzdenek és elsősorban Fehérgyarmatiakat és a város közvetlen vonzáskörzetében élőket foglalkoztatnak jellemzően minimálbér körüli fizetésért.

A kistelepüléseken a néhány kereskedelmi egységen és mezőgazdasági vállalkozáson túl stabil foglalkoztatóknak szinte csak az önkormányzatok tekinthetők. Az egyéni vállalkozások közül sok a kényszervállalkozás, amely alacsony jövedelmi szinten biztosítja egy-egy család megélhetését. Kevés az esély arra, hogy jelentős támogatás nélkül ezek a vállalkozások megerősödjenek, nagyobb foglalkoztatóvá váljanak.

Ebben a helyzetben nem meglepő a fiatalok elvándorlása. Rontja a térség versenyképességét, hogy különösen a 29 év alatti képzett munkavállalók körében magas az elvándorlás jelensége. A főiskolát, vagy egyetemet végzett fiatalok szinte csak akkor térnek vissza szülőföldjükre, ha ennek családi okai vannak, vagy ha tanulmányi szerződéssel szereztek felsőfokú végzettséget, és biztos állás várja őket. Magyarázatul szolgál az elvándorlási késztetésekre, hogy a 35 év alattiak aránya a munkanélküli népességen belül meghaladja a 30%-ot. A pályakezdő fiatalok aránya is 10% fölött van.

1.3. Képzés, szakképzés, munkahelyteremtés

A fejlett országok tapasztalatai azt mutatják, hogy egy ország sikerességét, versenyképességét alapvetően meghatározza, hogy milyen az oktatási rendszere. A sokáig dicsért magyar oktatás úgy tűnik, hogy bajban van, a magyar diákok egyre rosszabbul szerepelnek a nemzetközi összehasonlító vizsgálatokon. A kistérség településszerkezetéből, a gyermekszám csökkenéséből és a gazdasági kényszerből adódóan vidékünkön egyre inkább megfigyelhető az általános iskolák ellehetetlenülése, a korábban önálló intézmények kényszerű összevonása.

A szakképzés vonatkozásában is csak néhány pozitív példát említhetünk, alapvető változások nem történtek. A hagyományokon alapuló képzést fel kell váltania a piacképes szakmák oktatásának, a magas színvonalú szakmunkásképzésnek, mivel miközben magas a munkanélküliség, egyes szakmák szakembereiből hiány van. Meg kell azonban jegyezni, hogy a szakképző intézmények sincsenek könnyű helyzetben, mert az új szakmák oktatásának bevezetése hosszadalmas engedélyezési eljárást, sokszor rendkívül sok adminisztrációt és pénzügyi befektetést igényel. Különösen ez utóbbi, azaz az anyagi forrás azonban nem áll rendelkezésre, a szakképző intézmények is napi gondokkal küzdenek.

Különösen nagy gond a térségben, hogy igen sok embernek csak általános iskolai végzettsége van, így teljesen esélytelenek a munkaerőpiacon. Az alacsony iskolai végzettségű emberek közül sokan korábban segédmunkásként dolgoztak Budapesten, illetve más nagy városokban, azonban munkájukat elvesztve hazaköltöztek, és az ő problémájuk is itt jelenik meg, itt kellene erre valamilyen megoldást találni, miközben ezek az emberek már nagyon nehezen motiválhatók, nem szívesen ülnek az „iskolapadba”.

Az Ipari Parkba települő vállalatok, vállalkozások sokat segíthetnének, kijelölve egy új utat a modern szakképzés irányába. Kiemelten fontos a helyi viszonyokhoz igazodó munkahelyteremtés szükségességére felhívunk a figyelmet (mikro- és középvállalkozások támogatása, nagyobb cégek letelepedésének segítése.)

Az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Fehérgyarmati Kirendeltségének vezetői és munkatársai a lehetőségek kihasználásával próbálják elérni, hogy a munkaerőpiaci helyzetben pozitív változás álljon be. Képzésekkel, állásajánlatokkal, közvetítéssel, pályázati programokban való részvétellel próbálnak perspektívát nyújtani a hozzájuk forduló ügyfeleknek.

1.4. A nők munkaerő-piaci esélyei

A fentebb is vázolt jelenlegi helyzeten feltétlenül változtatni kell, komoly, életképes stratégiát kell kidolgozni a nők nagyobb arányú munkavállalásának megalapozására, elősegítésére. A gyermekvállalás mellett is megtartható munkahelyek szerepe kiemelten fontos a városban és a térségben. Ezt azért kell kiemelnünk, mert mint korábban említettük a gyermekvállalás sok esetben menekülést is jelent a munkanélküliség elől, azonban még így is az a szomorú helyzet állt elő, hogy már térségünkben is egyre kisebb a szülések száma, miközben nem csökken a halálozás, aminek következtében elindul a népesség természetes fogyása. (Ehhez társul a fiatalok már említett elvándorlása, ami a lakosság előregedését felgyorsítja)

A nők közül tehát sokan tartósan kiszorulnak a munkaerőpiacról, és akkor sem sokkal jobb a helyzetük, amikor lejár a GYES időszaka. Ekkor ugyanis a gyermekek betegségei miatt hiányoznak viszonylag sokat a munkahelyről, ezért a munkáltatók nem szívesen foglalkoztatják őket.

Az idősebb korosztály sincs azonban jobb helyzetben, 45-50 év fölött a nők elhelyezkedési esélyei minimálisak.

1.5. Munkanélküliség a roma lakosság körében

A romákat származásuk és sokszor iskolázatlanságuk miatt még több hátrány éri a munkaerőpiacon. Felmérésünkben is kiderül, hogy a megkérdezettek szerint a cégek, vállalkozások jelentős része nem szívesen alkalmaz roma származású munkavállalót, bár az elutasítás indokai között a származás rendszerint nem szerepel. A negatív kép megváltoztatásán sokat segíthetnek azok a programok, melyek a Munkaügyi Központ kirendeltsége közreműködésével, illetve aktív szervezésével zajlanak. Elmondhatjuk, hogy a támogatott programok roma származású résztvevőivel a munkáltatók elégedettek voltak, és több esetben sajnálták, hogy saját forrás hiányában nem tudják megoldani a résztvevők továbbfoglalkoztatását (akik szakképzettséget is szereztek).

A roma munkanélküliség arányának csökkentésére vonatkozó elképzelések bemutatásakor tehát feltétlenül első helyen kell említenünk a képzéseket, szakképzéseket, valamint a pozitív példák felmutatását annak érdekében, hogy a cigány lakossággal szembeni előítéletek csökkenjenek. Szükség volna védett munkahelyek létesítésére is a térségben, azonban ez pontosan azért kényes kérdés, mert a nem roma lakosság ellenszenvét erősítheti.

1.6. A kedvezőtlen folyamatok következményeinek bemutatása

A projekt keretében készült felmérés szerint a megkérdezettek több mint kétharmadának családjában van munkanélküli ember, és a baráti, ismeretségi körben is többségben vannak az álláskereső. A munkahellyel rendelkezők többsége a magánszektorban dolgozik (ezért is fontos a tökeszegény vállalkozások támogatása, „helyzetbe hozása”), viszont szomorú, hogy ezek a munkahelyek bizonytalanok, szinte állandó jelleggel jelen van a félelem a munkahely elvesztésétől. A válaszadók is úgy gondolják (illetve az a tapasztalatuk), hogy a kisgyermekes anyák, valamint a pályakezdők nehezen tudnak a térségben elhelyezkedni.

A kedvezőtlen folyamatok következményeként megfigyelhető a lakosság előregedése, a kilátástalan helyzetben fokozottabban jelennek meg a súlyos szociális és életvezetési problémák, gyakori az alkoholba, vagy más szenvedélybe menekülés. Ez mind súlyos probléma, amelyekkel

önállóan egyre nehezebben tudnak megbirkózni a szakterületek. A pénzügyi nehézségekkel küzdő szociális és egészségügyi intézményekre újabb és újabb terhek hárulnak, a lakosság elvárásai is egyre magasabbak, miközben a rendszereket nemhogy bővíteni nem lehet, hanem újabb és újabb megszorításokkal küzdenek (ágyszám-csökkentés, normatívák csökkentése, stb.).

A projekt keretében készült felmérés azt bizonyítja, hogy az emberek tisztában vannak a nehézségekkel, ugyanakkor azt is tapasztaltuk, hogy abban az esetben, ha értelmes célokat látnak maguk előtt, és még támogatáshoz is juthatnak, akkor igenis hajlandók tenni saját sorsuk jobbra fordulása érdekében. Ezt az egyébként természetesnek tűnő ténymegállapítást azért fontos hangsúlyoznunk, mert a miénkhez hasonló, hátrányos helyzetű kistérségekben gyakori az általános elutasítás, a kiégés, a „minden mindegy” hangulat eluralkodása, a fiatalok munkanélkülivé szocializálódása. Nem tagadva, hogy ilyen jelenségek nálunk is megfigyelhetők, azt kell megállapítanunk, hogy ezek nem általánosak, még igenis vannak tartalékok az emberekben, amelyeket mozgósítani lehet. Fontos azonban, hogy a változások lehetőleg minél hamarabb elkezdődjenek, mert ha nem ez történik, akkor a fiatal generáció végleg csalódnai fog és még nagyobb számban fogja elhagyni a térséget.

A kutatás fontos megállapítása az is, hogy az emberek folyamatosan tájékozódnak, keresik a lehetőségeket a továbbtanulásra, új, piacképes szakmák megszerzésére, amelyek által elhelyezkedési esélyeik javulhatnak (a megkérdezettek 60.4%-a szívesen tanulna újabb szakmát!).

1.7. A munkanélküliség csökkentésével, a hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásával kapcsolatos lehetőségek

Az aktív korú, nem foglalkoztatott, rendszeres szociális segélyben részesülő emberekkel való rendszeres kapcsolattartást a szociális törvény szabályozza, aminek köszönhetően a tartós álláskereső legalább három havonta találkoznak a Munkaügyi Központ kirendeltségének ügyintézőivel, illetve a szociális ellátó rendszer (Családsegítő Központok) szakembereivel. A kapcsolattartás az egyéni problémák megbeszélésén és a tanácsadáson túl lehetőséget biztosít a térségben zajló programok, tervezett képzések megismertetésére, arra, hogy az érintettek nagyobb eséllyel találjanak munkát.

A nagyobb tömegeket érintő és hosszú távú sikerhez azonban arra van szükség, hogy a foglalkoztatásban érintett valamennyi szereplő összefogása megvalósuljon. A programokban részt kell venni a helyi döntéshozóknak, az oktatási, szakképző intézményeknek, a meghatározó és kisebb vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek. Az összefogáshoz azonban szükség van pénzügyi feltételekre is, a pályázati rendszerek ismeretére, a különböző állami és uniós források igénybevételére. Elengedhetetlenek a további infrastrukturális fejlesztések is, amelyek megvalósulását a politikai élet szereplőinek lobbitevékenysége segítheti elő. Ezen a területen nagyon fontos az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Operatív Program fejlesztéseinek megvalósulása. (Az Új Magyarország Tervhez kapcsolódva az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósulhat meg 2007-2013 között.)

Ezek a lehetőségek a kistérségben élők esélyeinek javítását, infrastrukturális fejlesztéseket tartalmaznak, azonban az egyének számára további kiemelt lehetőséget jelenthet a TÁMOP keretében megvalósuló programokban való részvétel, melyekben a prioritások között szerepel a fiatalok munkába állásának segítése, az idősebb korosztály foglalkoztatása, a roma népesség

munkaerő-piaci kizorítottságának orvoslása, a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása, illetve a nők esélyeinek javítása.

Elengedhetetlen tehát a további folyamatos párbeszéd biztosítása, az együttgondolkodás lehetőségének megteremtése a munkavállalók, településvezetők és cégvezetők, a munkaügyi szervek, oktatási intézmények, a szociális szféra munkatársai és a roma lakosság képviselői között a pályázati programok keretein belül.

A Fehérgyarmati Kistérség SWOT analízise

Erősségek	Lehetőségek
<p>A térség országos viszonylatban is egyedülálló, védett, természetközeli elemekben bővelkedő tájkarakter</p> <p>Kiemelkedő építészeti és kultúrtörténeti emlékek, gasztronómiai hagyományok</p> <p>Kiváló adottságok a vízi-, kerékpáros-, öko- és falusi turizmus számára</p> <p>A Fehérgyarmati Strand vize minősített gyógyvíz</p> <p>Több példaértékű turisztikai projekt indult az elmúlt években</p> <p>Országos hírű gyümölcsstermesztési hagyományok</p> <p>Különleges tájjellegű élelmiszeripari termékek (pálinka, lekvárok, diótermékek)</p> <p>Fémipari és feldolgozóipari hagyományok, amelyek térségi szakmai képzéssel párosulnak</p> <p>Jelentős létszámú szabad munkaerő</p> <p>Kisebb befektetések kedvező folyamatokat indítottak el egyes települések gazdasági életében</p> <p>A Fehérgyarmati Ipari Park infrastruktúrája az elmúlt években kiépítésre került</p> <p>A fejlesztések koordinálására kialakított szervezetek</p> <p>Hagyományosan jól működő, az önkormányzati fejlesztésekben és határon átnyúló kapcsolatokban partneri viszonyra törekvő vízgazdálkodás</p>	<p>A megye és a kistérség külső és belső elérhetőségi viszonyai a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésével jelentősen javulnak</p> <p>A megye központi településeinek gazdaságában kedvező folyamatok zajlanak</p> <p>Nyugat-Európában is növekvő igény mutatkozik a vízi-, kerékpáros-, öko- és falusi turizmus termékei, valamint a természetközelség és a kulturális örökség iránt</p> <p>A területi kiegyenlítődés és a határon átnyúló kapcsolatok elősegítése a hazai és nemzetközi törekvések egyik legfontosabb eleme</p> <p>Románia mellett a jövőben Ukrajna is egyre nagyobb mértékben vesz részt az európai folyamatokban</p> <p>A megye, a régió, az állam és a térségi szakmai szervezetek irányításával jelentős infrastrukturális és vízgazdálkodási beruházások előkészítése folyik</p>
Gyengeségek	Veszélyek
<p>Perifériális elhelyezkedés országos, regionális és megyei viszonylatban</p> <p>A működő tőke befektetések elkerülnek a térséget</p> <p>Alacsony vállalkozási aktivitás mellett a vállalkozások tőkehiánnyal küzdenek, innovációs szintjük alacsony</p> <p>Az ipari és mezőgazdasági telephelykínálat szűkös</p> <p>Jelentős a több szempontból hátrányos helyzetű, tartós munkanélküliek aránya</p> <p>Alacsony képzettségi szint</p> <p>A turizmus szerepe a több mikrotérségben is elmarad a lehetőségektől</p> <p>A Fehérgyarmati Strand jelenlegi állapotában nem szolgálja hatékonyan a turizmus fejlődését</p> <p>A kistérségben több fejlesztési szervezet működik, a fejlesztési törekvések nem kellően egységes formában jelennek meg</p>	<p>A külső befektetések a már meglévő, térségen kívüli gazdasági központokban koncentrálódnak</p> <p>A környező kistérségek koncentrált fejlesztésekkel versenyelőnybe kerülnek (strand, ipari telephelyek, turizmus)</p> <p>Ukrajna európai integrációja késik</p> <p>Románia és Ukrajna versenyképessége a nagy élőkommunikáció igényű, alacsony képzettséget igénylő gazdasági ágazatokban kedvezőbben alakul</p> <p>A határon átnyúló szennyezések és árvizek veszélyeztetik a természeti értékeket, a létbiztonságot és a művi elemeket</p>

2. FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA

2.1. A stratégiai célok meghatározásával kapcsolatos előzmények

A stratégiai célok meghatározása Fehérgyarmat város és a kistérség vonatkozásában komoly előzményekre vezethető vissza. A helyi települési vezetők évek óta küzdenek azért, hogy a térségről kialakult negatív kép megváltozzon, a kistérség vonzó legyen a befektetők és a turisták számára is. Fehérgyarmat város és a kistérség is rendelkezik közép- és hosszú távú fejlesztési koncepciókkal.

A város az elmúlt években több infrastrukturális beruházással (Ipari Park infrastruktúra kialakítása, szennyvízhálózat modernizálása, hulladékkezeléssel kapcsolatos beruházások, szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése, stb.), kulturális intézmények bővítésével és felújításával, tájrendezési és parkosítási munkálatokkal, valamint a térségi turisztikai rendezvények szervezésében és lebonyolításában történő aktív részvétellel kívánta elősegíteni a város és térsége vonzóbbá tételét, a visszajelzések és az objektív mutatók szerint a felhasználható források tükrében korábban vártnál nagyobb sikerrel.

A jelen program is szervesen illeszkedik a koncepcióba, a térség egyik legnagyobb problémájának megoldására, a munkanélküliség csökkentésére, a befektetések számának emelkedésére keresi a lehetőségeket, és állít fel olyan stratégiát, melynek megvalósíthatóságát a program résztvevői reálisnak látják.

A stratégiai célok meghatározásában komoly szerepe volt a munkacsoportok összejöveleinek, a korábban elkészült kutatási jelentésnek (melyre hozzáférhetősége miatt jelen tanulmányban csak utalásokat teszünk), és minden vállalt és lebonyolított szakmai rendezvénynek, hiszen mindezek megmutatták, hogy melyek azok a reális célok, amelyek megvalósításáért érdemes a továbbiakban is dolgozni.

Nagy jelentőséggel bírtak a kistérségben lebonyolított (szakemberek és laikusok részvételével megvalósított) fórumok is, hiszen ezeken a rendezvényeken az elkészült nyomtatott kiadványok és internetes megjelenés kiegészítéseként lehetőség nyílt az érintettek tájékoztatására. A fórumok fontosak voltak azért is, mert azokon használható ötletek merültek fel, és a program vezetői szembesülhettek a lakosság igényeivel, azzal, hogy a térségben élők milyen fejlesztések megvalósulásának szeretnének aktív részesei lenni.

Fontos hangsúlyoznunk azt is, hogy a fentiek alapján meghatározott stratégiai célok összhangban állnak az uniós prioritásokkal, így azok megvalósítására – a későbbiekben elnyerhető pályázati források és önerő felhasználásával – jó esélyeket látnak a jelen programban részt vevő szakemberek, valamint a munkacsoportok tagjai.

2.2. Stratégiai célok

A helyzet meghatározás és a jövőkép birtokában tudjuk meghatározni azokat a területeket, amelyek fejlesztésre szorulnak. A stratégiai célok konkrétak, és egy-egy meghatározott területre, illetve annak problémáira irányulnak. Míg a jövőkép megvalósítására általában 10-15 évre van szükség, a konkrét célkitűzések megvalósítására rövidebb idő is elegendő lehet.

A stratégiai célok megfogalmazásához a helyzetfeltárás során megismert problémák értékelése nyújt segítséget. A feltárt problémák, majd a stratégiai célok megfogalmazásához, rendezéséhez és ok-okozati összefüggéseinek feltárásához segítségül szolgálnak, az ún. „probléma-fa”, illetve „cél-fa technikák”.

A stratégiai célok a problémák megoldására irányulnak. Minden probléma megoldása azonban nem lehetséges azonnal, hiszen az eszközök és források korlátozottak. Éppen ezért ki kell választani a legégetőbb, és a legtöbb eredménnyel kecsegtető problémákat és az ezeket megszüntető programokat. Ezek a prioritások.

A stratégiai célok megvalósítására intézkedések irányulnak, az intézkedések pedig projektek által valósulnak meg.

Stratégiánk a foglalkoztatás mértékének növekedését, a munkanélküliség megszüntetését célozza, ezért természetesen, mint megoldandó probléma, a foglalkoztatás került az előtérbe. Azonban bármilyen területre készülne is stratégia, a munkanélküliség abban is, mint megoldandó súlyos térségi probléma, egészen bizonyosan szerepelne.

A térség gazdaságát hasonlóképpen nem mellőzheti egyetlen térségi stratégia sem, hiszen annak helyzete meghatározó a térség lakosságának életminőségére.

A jövővel foglalkozó tervező – mint egyik legfontosabb erőforrásunkat – az emberi tudást nem hagyhatja figyelmen kívül. A térség lakóinak tudás-gyarapodása a térség általános fejlődésének is feltétele, de közvetlenül feltétele a foglalkoztatási helyzet javításának is. És végül, de nem utolsó sorban – közösségi problémáról lévén szó – a közösség lehetőségeit és felelőségét a probléma megoldásában ugyancsak terveznünk kell.

Ennek a stratégiának legfontosabb pillére az a Foglalkoztatási Paktum, amelyet a Fehérgyarmati Kistérség munkaerőpiaci-szereplői kötnek a közösen meghatározott feladatok végrehajtására.

2.3 PROBLÉMA- ÉS CÉLELEMZÉS

A.) Nincs a térségben elegendő munkahely

A munkanélküliségi ráta (a regisztrált munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív korú népességben) az országos, de még a megyei átlagnál is jóval magasabb értéket mutat. A munkanélküliek száma 2001. első negyedéve és 2007. harmadik negyedéve között 1795-ről 2865-re növekedett.

Magas a tartós munkanélküliek aránya, és nagy gondot jelent az is, hogy sok munkahely csak szezonális jelleggel, határozott idejű szerződésekkel foglalkoztatja a munkavállalókat. A térségben egyre többen dolgoznak alkalmi munkavállalói könyvvvel is, ami ugyan csökkenti a fekete munka arányát, viszont nyilvánvalóan nem jelent olyan biztonságot a munkavállalónak, mint ha állandó munkahelye lenne.

Különösen magas a munkanélküliek aránya azokon a településeken, ahol magas a roma népesség aránya.

A regisztrált álláskeresők között a kistérségben a legnagyobb arányt képviselik a maximum 8 általános iskolát végzettek. 1991-hez viszonyítva jelentősen megnövekedett a térségben segédmunkás, azaz a képzetlen munkanélküliek aránya (hazavándorlás jelensége a nagyvárosokból, illetve a képzett fiatal munkaerő elvándorlása).

Hosszabb idő intervallumban tendenciaként figyelhető meg a nők arányának növekedése az állományon belül, és ehhez hasonlóan nőtt az idősebb - 36-55 éves - korosztályok aránya. Alacsonyabb az országos, de a megyei átlagnál is a középiskolát és a főiskolát vagy egyetemet végzettek aránya. Összességében kijelenthető, hogy a térség lakossága országos, de megyei viszonylatban is alul képzett.

A probléma súlyából következően a kistérség egyik legsürgetőbb kezelendő problémája a munkanélküliség csökkentése, a munkaerő kínálat és kereslet tartós egyensúlyának megteremtése.

Ezen cél elérését mindeközéig akadályozta, hogy a működő vállalkozások néhány ritka kivételtől eltekintve nem létesítenek új munkahelyeket, hiányoznak a külső befektetők.

A befektetések hiányának okai:

- tőke hiány
- piaci nehézségek
- korszerűtlen technológia
- információ hiány
- elégtelen innovatív humán erőforrás

Humán erő hiány

- innovatív munkaerőhiány
- szakképzetlen álláskeresők
- nyolc általánost sem végzett álláskeresők

Elégtelen és korszerűtlen infrastruktúra

- rossz minőségű közlekedési utak
- elégtelen közüzemi szolgáltatások

Elvárt cél:

A munkaerő kínálat és kereslet tartós egyensúlya, melyhez elengedhetetlenek a következők

Prosperáló helyi vállalkozások a térségben, fejlesztési célú felhalmozás a vállalkozásoknál

- kereslet a térség termékei iránt
- korszerű technológia a vállalatoknál
- korszerű információáramlás

Képzett humán erő kínálat

- innovatív munkaerő
- szakképzett álláskeresők
- átképezhető álláskeresők

Külső befektetők érdeklődése

- korszerű infrastruktúra
- képzett humánerő kínálat
- hatékony térség marketing

B.) A kistérség népességének átlagos tudásszintje alacsony

2001-ben a KSH a népszámlálás keretében felmérte a népesség végzettség szerinti megoszlását. A fehérgyarmati kistérség végzettségi arányai az egyetemi, főiskolai arányban térnek el jelentősen a megyei és az országos átlagtól. Az általános iskolát el nem végzettek és az általános iskolát végzettek aránya az országos és a megyei átlagnál is magasabb. A középiskolát végzettek aránya viszont jóval alacsonyabb a megyei értéknél és alacsonyabb az országos átlagnál.

A problémát kiváltó okok:

- sokan nem fejezik be az általános iskolai tanulmányaikat, mert környezetük sem tanul, nem várják el tőlük a tanulást, nehéz anyagi és szociális körülmények között élnek;
- kevés a szakképzettséggel és diplomával rendelkezők száma, egyrészt az előbbiek miatt, másrészt a térség kilátástalan helyzete miatt és nem utolsósorban azért, mert a diplomás fiatalok nagy része a nagyobb lehetőségeket ígérő városokban, vagy régiókban keres egzisztenciát;
- a felnőttek tanulás és művelődés iránti igénye nem általános: egyrészt az előbbiek miatt, másrészt a lehetőségek miatt.

Nagy veszélye ennek a problémának, tovább gyűrűző hatása és a térség külső megítélése (pl. az esetleg befektetni szándékozók részéről).

A probléma súlyából következően a kistérség ugyancsak súlyos problémája a „tudás hiány”, tehát stratégiai cél, hogy a kistérségben képzett és rendszeresen tanuló, művelődő lakosság éljen.

Elvárt célok:

Nő a tudás iránti igény a lakosság körében:

- magas az iskolai képzésben résztvevők aránya;
- tudás népszerűsítő programok működnek.

A továbbtanuló fiatalok száma növekszik:

- az általános iskola befejezése alapkövetelménnyé válik (külső és belső motivációk együttes hatására);
- tudás népszerűsítő programok működnek;
- bővülő elhelyezkedési lehetőségek vannak.

C.) A munkaerő-piacon nagy számú álláskereső esélytelen félként jelenik meg

A helyzetfeltárás során szerzett információk szerint a térség súlyos problémája az is, hogy a munkanélküli népesség jelentős hányada, helyzeténél és képességeinél fogva, a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben van másokkal szemben.

A problémát kiváltó okok:

- sok a képezhetetlen munkanélküli, mert nem fejezték be az általános iskolát sem;
- sok a szakképzetlen munkanélküli, mert környezetük sem támogat tanulási igényt, másrészt nincs motiváció ilyen képzettségre;
- a hátrányos helyzetű álláskeresők diszkriminatív megkülönböztetése figyelhető meg a munkavállalóknál, hiszen nagyobb a kínálat, mint a kereslet.

A regisztrált munkanélküliek között a kistérségben a legnagyobb arányt képviselik az általános iskolát végzettek, őket követik a szakközépiskolát végzettek. Az arányok közel azonosak, mint a megyei átlag. A szakközépiskolát végzettek aránya a munkanélküliek között a megyei átlag közelében van. A nyolc általánost el nem végzettek aránya a munkanélküliek között magasabb, mint a megyei átlag. Bár az egyes településeken élő munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása erősen eltérő is lehet, a fenti kistérségi arányokat alapvetően Fehérgyarmat és néhány nagyobb lélekszámú település adatai határozzák meg. Az elmúlt évtizedben a kistérségben a regisztrált munkanélküliek száma jelentősen emelkedett, de a végzettség szerinti megoszlás számottevően nem változott. Megfigyelhető viszont a diplomás pályakezdők számának növekedése a diploma megszerzése utáni hónapokban, majd arányuk ezt követően ismét csökken, rendszerint azért, mert térségünkben nem tudnak elhelyezkedni és nagyvárosokban vállalnak munkát (a körükben legnépszerűbb városok: Debrecen, Nyíregyháza és Budapest). Az alacsony képzettségi fokú népesség döntő hányada a roma lakosság köréből kerül ki. Hosszabb idő intervallumban (a rendszerváltozást követő évektől napjainkig) tendenciaként figyelhető meg a munkanélküli nők arányának növekedése.

Közös veszélye ezeknek a problémáknak, hogy a kevésbé esélyes álláskeresők, végleg hátrányos helyzetben maradnak. A térség céljai között szerepelnie kell ezeket a problémákat megfelelően kezelő intézkedéseknek és rész-céloknak, amelyek végül is elvezetnek egy újabb stratégiai cél megfogalmazásához, miszerint megszűnik a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenség.

Elvárt cél:

Megszűnik a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenség

- A hátrányos helyzetű álláskeresők száma minimális
- Az aktív korú népesség képzett és képezhető
- Az általános iskolát minden tanuló befejezi
- A felnőttképzési programok általánossá válnak
- A tanulás és művelődés iránti igény általánossá válik
- Fejlett szociális gazdaság működik
- Mentor hálózat működik

D.) A munkaerő-piac résztvevői között nincsenek partneri kapcsolatok

A munkaerőpiac releváns képviselői az államilag előírt, a társadalom által elvárt, illetve önös érdekeiktől motivált módon viselkednek a munkaerő-piacon. Az egymással való kapcsolatuk – a piacgazdaság törvényeinek megfelelően – döntően nem szabályozott, informális kapcsolat.

A problémát kiváltó okok:

- a humán erőforrás fejlesztés állami hatáskör és feladat, részben az iskolai oktatás, részben a felnőtt oktatás különböző eszközeivel, de mint gazdasági erőforrás, a kínálat minősége és nagysága rendkívül fontos tényező a munkáltató számára, mégis e két szereplő közötti kapcsolat eseti és általában eseménykövető;
- a munkahelyek megtartása és létesítése, munkavállalói és társadalmi érdek, de munkáltatói érdekektől motivált döntés, a munkáltatói szándékok az érintett szereplők számára csak az esemény bekövetkezésekor válnak ismertté;
- a munkaerő-piac szereplőinek tevékenysége össztársadalmi kihatású, információs kapcsolataik mégis esetiek, utólagosak és legfeljebb kétoldalúak.

A probléma legnagyobb veszélye abban rejlik, hogy a térség jövőjét is befolyásolható lehetőségeket mulasztanak el, kapcsolataik hiánya miatt. Ilyen lehetőségek többek között már a tervezési szakaszban is adódnak, ugyanis az együttműködés, a folyamatos információcsere egyik fontos feltétele az optimális célok kiválasztásának. A források feltárásában és azok megszerzésében is feltétlen előnyt élveznek a partnerségben működő munkaerő-piaci szereplők. A térség céljai között szerepelnie kell ezeket a problémákat megszüntető céloknak is, amelyek végül is elvezetnek a jövőkép megvalósításának újszerű stratégiai céljához, vagyis hogy a foglalkoztatási helyzet javításáért aktív partnerségi kapcsolatok működnek.

Elvárt cél:

A foglalkoztatási helyzet javításáért aktív partnerségi kapcsolatok működnek.

A munkaerő-piac szereplői között szabályozott információs kapcsolat működik

- a humán erőforrás képzési tervekről a munkáltatók folyamatosan értesülnek,
- az oktatási szervezetek a munkáltatók igényeit ismerik
- a munkavállalók ismerik a munkáltatói terveket

A munkaerő-piac szereplői között intézményes érdekegyeztetés folyik

- megalakul és működik a Foglalkoztatási Paktum;
- a munkaerő-piac szereplői döntéseiket érdekegyeztetéssel hozzák meg

A munkanélküliség csökkentésére közös stratégiája van a munkaerő piac szereplőinek

- a térség nagy társadalmi problémájának közös feltárása, a közös célok kitűzése és a megvalósítás közös munka keretében történik

3. FEJLESZTÉSI PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK

A stratégia prioritásai (programjai) rövid- és középtávon valósítják meg a jövőképre mutató, hosszú távon megvalósítható stratégiai célokat. A prioritások kifejtése az Európai Unió programozási gyakorlatának és módszertani ajánlásainak megfelelő szerkezetben és tagolás szerint történik.

A jövőkép megvalósítása érdekében számos stratégiai programot, illetve azok végrehajtását lehet tervezni. A megvalósítás forrásai azonban korlátozottak, ezért valamennyi, akár fontosnak is tűnő program nem indítható el. A stratégiai tervezés feladata rangsorolni és kiválasztani azokat a reálisnak ítélt programokat (prioritásokat), amelyek várható hatása a legkedvezőbb és a megvalósíthatóság esélye a legvalószínűbb.

A Foglalkoztatási Stratégiában megfogalmazott jövőkép érdekében elsőbbséget kell adni azoknak a stratégiai programoknak, amelyek a helyzetfeltárás eredményeként megnevezett célcsoportok helyzetének gyökeres megváltozását eredményezik majd.

A foglalkoztatási stratégiában tervezendő intézkedések célcsoportjai:

- a kistérségben élő munkanélküliek, közülük is elsősorban a leghátrányosabb helyzetűek,
- a romák,
- a tanulatlanok, a szakképzetlenek,
- a 45 év feletti aktív korú lakosok és
- a munkanélküli nők.

A Fehérgyarmati Kistérség foglalkoztatási helyzetének javítására a következő stratégiai programok szolgálnak:

1. Fejlett gazdasági környezet létrehozása
2. A tanuló kistérség megteremtése
3. A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése
4. A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása.

A prioritásokhoz intézkedések tartoznak, az intézkedések pedig projektek által valósulnak meg. Az intézkedések az egyes prioritásokhoz tartozó, egy-egy rész cél megvalósítását célozzák. Az intézkedések kidolgozása, része a stratégia tervezésének, a projektek a megvalósítás során kerülnek megtervezésre. Az intézkedések a végrehajtás során módosíthatók és változtathatóak, a monitoring jelzéseitől függően. A projektek tervezése döntően a stratégia és tervezett intézkedéseinek a nyilvánosság elé kerülését követően történik. Természetesen lehetnek a tervezéskor már ismert, és akár azonnal is indítható projektek is.

A Fehérgyarmati Kistérség jövőképeinek irányába mutató stratégiai célok, az azokhoz vezető stratégiai programok és az azokat megvalósító intézkedések célrendszer alkotnak.

A FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA CÉLRENDSZERE

Jövőkép

„Legyen dinamikusan fejlődő, az ország fejlett régióihoz felzárkózó, lakosai számára, minőségi életkörülményeket, a foglalkoztatás lehetőségét nyújtó és a környezeti értékeit megőrző kistérsége az országnak.”

Küldetés

A helyi munkaerő-piac szereplőinek paktuma a kistérségi foglalkoztatási helyzet javításáért, közös küldetés a munkanélküliség ellen.

A./ A munkaerő kínálat és kereslet tartós egyensúlya

B./ A kistérségben képzett és rendszeresen, tanuló, művelődő lakosság éljen

C./ Megszűnik a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenség

Stratégiai fejlesztési irányok

D./ A foglalkoztatási helyzet javításáért aktív partnerségi kapcsolatok működnek

Stratégiai akcióterületek

3.1. Fejlett gazdasági környezet létrehozása

3.2. A tanuló kistérség megteremtése

3.3. A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése

3.4. A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása

INTÉZKEDÉSEK

Stratégiai akciók

- Térség marketing szolgáltatások
- A térség infrastruktúrájának fejlesztése
- A vállalkozói tanácsadó szolgálat működtetése
- A működő vállalkozások versenyképességének támogatása
- A vállalatok igényei szerinti képzési programok szervezése
- Felnőttképzési stratégia kidolgozása
- A tanulást, a művelődést népszerűsítő programok szervezése
- A munka világába vezető programok működtetése
- A szociális gazdaság fejlesztése
- Az esélyegyenlőség elvének tudatosítása és népszerűsítése
- Közösségfejlesztés
- Foglalkoztatási partnerség kiépítése a kistérségi és a határon túli munkaerőpiaci szereplők között
- A foglalkoztatási paktum működési feltételeinek megteremtése és működtetése

Megvalósítás:

Konkrét projektek

Társadalmasítás

A foglalkoztatási stratégia társadalmasítása

3.1. Prioritás: Fejlett gazdasági környezet létrehozása

A prioritás indoklása:

A Fehérgyarmati Kistérségben a működő gazdasági szervezetek döntő többsége Fehérgyarmaton és néhány nagyobb településen működik. Az aprófalvas településszerkezetből adódóan a többi településen jellemzően néhány családi kisvállalkozás működik, melyek nem vesznek fel nagy számú munkaeerőt. További foglalkoztatóknak szinte kizárólag az önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények számítanak.

A Fehérgyarmati Kistérség gazdaságának összeteljesítménye alacsony. Az ipari vállalkozások egy része kapacitásait teljes egészében kihasználja, de tőkehiány miatt nem tud terjeszkedni, a többiek piaci nehézségeik miatt kapacitásuknak csak egy részét használják ki. Méreteiket tekintve kis és közép vállalatok, döntő többségükben 50 fő alatti foglalkoztatott létszámmal működnek.

A mezőgazdasági üzemek kapacitásaikat szintén teljesen kihasználják, de a bővítéshez ők sem rendelkeznek tőkével. A térség mezőgazdasági termelését néhány nagyüzem kivételével östermelők és a néhány főt foglalkoztató mikrovállalkozások adják.

A kereskedelmi és vendéglátó szolgáltatásokat néhány kivételtől (Profi, Szamos Coop) eltekintve nagyszámú egyéni vállalkozó nyújtja. A szolgáltatók nem jelentenek nagy súlyú foglalkoztatási tényezőt.

A viszonylag nagy számú kereskedelmi szálláshely kihasználtsági szintje alacsony. Adottságai alapján a térség egyik vezető ágazata lehetne az idegenforgalom. Azonban alacsony a vendégfogadásra alkalmas kereskedelmi szálláshelyek száma és minőségi étkezési lehetőség (étterem) is csak néhány településen biztosított.

A térségben sok magasan látogatott turisztikai célpont van (Túristvándi Vízialom, Szatmárcsekei Kopjafás temető és Kölcsey síremlék, a Túr folyó bukógátjai, Tivadari Tisza-part, Tiszacsécse – Móricz-ház,) azonban az itt eltöltött vendégéjszakák száma alacsony. Turisztikai célpontja még a térség a gyalogos túrák kedvelőinek, a horgászoknak, a vadászoknak, a kerékpárosoknak, de egyre jelentősebb a nagyobb rendezvények idején a gasztronómiai turizmus is (Szatmárcsekei cinkefőző verseny, Milotai diófesztivál, stb).

A térség ma nem jellemezhető vállalkozásbarát térségként, mert:

- a térség infrastruktúrája hiányos és korszerűtlen;
- a humán erőforrás képzettsége nem kielégítő;
- a vállalkozókat kiszolgáló infrastruktúra hiányzik.

A térség gazdasága jelenlegi állapotában a meglévő munkahelyek megtartására sem mindig képes, új munkahelyek létesítése pedig nagyon kevés térségi vállalkozásnak sem szerepel a tervei között.

Összességében a térség gazdasági környezete sem a már működő helyi vállalkozásokat, sem a térségen kívüli vállalkozásokat nem ösztönzi fejlesztésekre.

A prioritással elérni kívánt általános cél – a térség meglévő erőforrásaira és a számításba vehető külső erőforrásokra alapozott – hatékony, versenyképes térségi gazdaság létrehozása.

A program célcsoportjai a kis és középvállalkozások, és az önkormányzatok.

A stratégiai program végrehajtása több rész-célokot megvalósító intézkedésen keresztül valósul meg úgy, mint:

- térség marketing szolgáltatás
- a térség infrastruktúrájának fejlesztése
- szakképzett és tanítható munkaerő biztosítása
- a vállalkozói infrastruktúra fejlesztése
- a működő vállalkozások versenyképességének biztosítása
- a vállalatok igényeinek megfelelő továbbképzési, átképzési tanfolyamok indítása

A kistérséget adottságai alkalmassá teszik arra, hogy fejlődő, erőforrásokért jó eséllyel sorban álló és versenyképes termékeket kibocsátó gazdasága legyen. A térség alkalmas ipari létesítmények fejlesztésére és létesítésére. Gazdaságföldrajzi elhelyezkedése kedvező. Ukrajna, Románia és Szlovákia közelsége azonban ma még nincs megfelelően kiaknázva.

A települések közül több is rendelkezik üzemek létesítésére alkalmas területekkel.

Jelentős számú a turisztikai vonzerővel bíró célpont.

A stratégiai program hosszú távú hatásaként a térségben működő vállalkozások működési feltételei kedvezőbbé válnak és ezek a feltételek a térségen kívüli, potenciális befektetők számára is vonzóvá teszik a térséget.

A programhoz tervezett intézkedések:

3.1.1 Térség marketing:

Az intézkedés közvetlen célja:

Térségfejlesztési marketing szervezet létrehozása.

Az intézkedés leírása:

Térségi összefogással, külső támogatással üzleti tanácsadó szervezet jön létre Fehérgyarmaton. A szolgálat közhasznú szervezetként működik. A szervezet fő feladata a térség „hasznosítása”, de gazdálkodó szervezetektől kapott megbízásokat is teljesít. A szervezet feladata, közeli és távoli régiókban bemutatni, népszerűsíteni a térséget, bemutatni erősségeit és lehetőségeit, ajánlott és igénybe vehető erőforrásait.

A szervezet a vállalkozások információs támogatását is szolgálja, piaci lehetőségeket tár fel a vállalkozások számára, hozzájárul piaci pozícióik erősítéséhez. Vállalkozói megbízások alapján piacfigyelő szolgáltatásokat nyújt.

A marketing korszerű eszközei nagy lehetőséget nyújtanak a térség marketing számára. A hatásos marketingnek azonban szakmai és szervezeti feltétele is van. A központ adatbázisában helyet kapnának a települési adatok, a vállalkozásokat bemutató információk.

A várt hatás:

Korszerű technikai és szakmai alapon végzett és intézményesített marketing tevékenység hatására, viszonylag rövid időn belül, befektetői és piaci érdeklődés, majd térségi befektetés, illetve áru és szolgáltatás vásárlás jelentkezik a térség befektetési lehetőségei és termékei iránt. Erősödnek a térség és vállalkozásainak piaci pozíciói.

A hatásindikátorok:

A marketing hatására megjelenő potenciális befektetők érdeklődése az esetek számával, majd a megvalósuló befektetések értékével mérhető. Hasonló képen mérhető a marketing hatása a térségben kínált szolgáltatások és áruk piacán, a létrejött megállapodások számával és értékével.

3.1.2 A térség infrastruktúrájának fejlesztése

Az intézkedés közvetlen célja:

Korszerű és teljes körű infrastrukturális szolgáltatások valamennyi településen.

Az intézkedés leírása:

A közlekedési utak korszerűsítése, Fehérgyarmat mint térségi központ és a térség valamennyi települése között korszerű közúti kapcsolat létesítése. A Mátészalka-Zajta vasútvonal megtartása, korszerűsítése. A tömegközlekedési járatok (autóbusz, vonat) kellő sűrűségének biztosítása.

A közüzemi gázellátás és a vezetékes szennyvíz elvezető rendszer elérésének biztosítása minden potenciális igénybevevő számára. Az ellátott településeken minél nagyobb legyen a közüzemi hálózatokra való rácsatlakozás. A települések belvíz elvezetési rendszerét bővíteni, illetve korszerűsíteni kell. Az információs szolgáltatások körét és minőségét fontos növelni, így különösen a szélessávú Internet csatlakozások és a mobil telefonok vételi lehetőségét.

A várt hatás:

A korszerű, környezetbarát infrastruktúra növeli a térség vonzerejét a potenciális befektetők számára, és hatékonyabbá teszi a működő vállalkozásokat is. A lakosságnak jobb minőségű életkörülményei lesznek.

A hatásindikátorok:

Az infrastruktúra mennyiségi mértékegységekkel (pl. utak, vasútvonal, gázvezeték, szennyvízcsatorna hossza, rácsatlakozott lakások száma, stb.)

3.1.3 Új vállalkozások létesítésének és a működő vállalkozások versenyképességének támogatása

Az intézkedés közvetlen célja:

Vállalkozói infrastruktúra létesítése, a meglévő munkahelyek megtartása és további munkahelyek létesítése a cél.

Az intézkedés leírása:

Az intézkedés olyan komplex üzleti szolgáltató rendszer és hálózat kialakítására, irányul, amely hatékonyan segíti a kis- és középvállalkozások működését. A vállalkozások számára jogi, pénzügyi, kereskedelmi, stb. tanácsok és szolgáltatások nyújtására alkalmas közhasznú szervezet működik. Az üzleti tanácsadó szervezet a térség érdekképviselőjét is ellátja, segíti a pénzügyi források feltárását, lobbitevékenységet folytat azok megszerzéséért. A vállalkozások – önállóan, vagy a tanácsadó szolgálat segítségével – fejlesztési projekteket terveznek, technológiájuk korszerűsítésére, munkahely teremtő beruházásokra és finanszírozó forrásokra pályáznak.

A várt hatás:

Vállalkozó barát környezet létrehozását segíti elő a tanácsadó szolgálat. A működő vállalkozások igénybe veszik a tanácsadó szolgáltatást és működésük zavartalanabbá, hatékonyabbá válik. A térség iránt érdeklődő befektetők pozitívan értékelik a rendszert, érdeklődésük fokozódik. Az tanácsadó szolgálat működésének eredményeképpen hatékonyabban működő, versenyképesebb kis- és középvállalkozói szektor jön létre. A versenyképes vállalatok képesek megtartani munkahelyeiket és képessé válnak munkahely teremtő bővítésekre is. A működő térségi vállalatok ki kerülnek abból a jelenlegi körből, amelyben egyszerű működésük sem biztosított és rövid idő alatt technológiakorszerűsítési projekteket dolgoznak ki és valósítanak meg, növelve ez által versenyképességüket. A kis- és középvállalkozások tőkeellátása javul. A korszerűsödő, saját tőkével bíró és előnyösebb piaci pozícióba levő vállalatok képessé válnak további fejlesztéseikhez külső támogatások igénybevitelére is.

A hatásindikátorok:

A hatás mérésének indikátorai mennyiségi és minőségi jellegűek lehetnek. Mérhető a hatás a szervezet létrejöttével, a szolgáltatásait igénybe vevő alkalmak számával és mérhető az elnyert külső források mértékével és felhasználásával, a szolgáltatások eredményességére vonatkozó tesztekkel, stb. A térség vállalatainak eredmény mutatóival is mérhető az intézkedés hatása, később pedig a létesített új munkahelyek számának növekedésével prezentálható.

3.1.4 A vállalatok igényeinek megfelelő képzési programok

Az intézkedés közvetlen célja:

Az álláskeresőket olyan képzettséggel rendelkezzenek, amelyre a munkáltatóknak igénye van.

Az intézkedés leírása:

A munkaerő-piaci szereplők együttműködésének fő célja a szabályozott együttműködés, terveik egyeztetése. Az általános iskolai tanulmányaikat befejező fiatalok széles köre folytassa tanulmányait közép- illetve felsőfokú, vagy szakképzést nyújtó oktatási intézményben. A térség oktatási intézményei figyelembe veszik oktatási terveikben és intézmény fejlesztési terveikben a munkáltatók hosszú távú szakember igényét. A felnőtt képzési rendszer kifejezetten a munkáltatói igények szerinti képzéseket tervez.

A várt hatás:

A munkáltatók igényeiknek megfelelő szakmai kínálattal találkoznak a munkaerő piacon, illetve rövid idő alatti átképzéssel sor kerül igényük kielégítésére.

A hatásindikátorok:

A munkáltatói minőségi igények kielégítésének számszerű adataival és a felnőttképző tanfolyamokat végzetek elhelyezkedési adataival mérhető, a várt hatás teljesülése. Mérhető a hatás az igény szerinti oktatás hatása a szakképzettség hiányában be nem töltött álláshelyek számának alakulásával is.

3.2. Prioritás: A tanuló kistérség megteremtése

A prioritás indoklása:

A prioritás fontosságára elsősorban a térség munkanélküli állományának képzettség szerinti megoszlása hívja fel a figyelmet.

A regisztrált munkanélküliek között a kistérségben a legnagyobb arányt képviselik az általános iskolát végzettek, őket követik a szakmunkásképzőben végzettek. Az arányok közel azonosak, mint a megyei átlag.

A szakközépiskolát végzettek aránya a munkanélküliek között a megyei átlag közelében van.

A nyolc általánost el nem végzettek aránya a munkanélküliek között magasabb, mint a megyei átlag. Bár az egyes településeken élő munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása erősen eltérő is lehet, a fenti kistérségi arányokat alapvetően Fehérgyarmat és néhány nagyobb lélekszámú település adatai határozzák meg. Az elmúlt évtizedben a kistérségben a regisztrált munkanélküliek száma jelentősen emelkedett, de a végzettség szerinti megoszlás számottevően nem változott. Megfigyelhető viszont a diplomás pályakezdők számának növekedése a diploma megszerzése utáni hónapokban, majd arányuk ezt követően ismét csökken, rendszerint azért, mert térségünkben nem tudnak elhelyezkedni és nagyvárosokban vállalnak munkát (a körükben legnépszerűbb városok: Debrecen, Nyíregyháza és Budapest).

Az alacsony képzettségi fokú népesség döntő hányada a roma lakosság köréből kerül ki.

Hosszabb idő intervallumban (a rendszerváltozást követő évektől napjainkig) tendenciaként figyelhető meg a munkanélküli nők arányának növekedése.

A lakosság képzettség szerinti összetétele azonban a teljes népesség vonatkozásában is kedvezőtlenebb képet mutat az országos, de a megyei összetételtől is. Ez az állapot összefügg a térség általános, elsősorban gazdasági és szociális helyzetével, de összefügg demográfiai mutatóival is. Ez utóbbiak közül kiemelendő a magas elvándorlási arány és a különösen hátrányos helyzetű roma lakosság részaránya.

A lakosság széles körben megvalósuló tanulása, művelődése, a tudás iránti igény általánossá válása, a térség számára igényt és lehetőséget teremt. Igényt a minőségi életvitelre és – a humán erőforrás gyarapodása folytán – lehetőséget a térség komplex fejlődéséhez. A program általános célja tehát a munkaképes korú lakosságon belül a szakképzettek arányának növelése, távolabbi cél pedig a népesség általános műveltségének folyamatos növekedése. A program célcsoportjai az általános iskolások, és a szakképzetlen munkaképes korú felnőttek.

A programhoz tervezett intézkedések:

3.2.1 Felnőttképzési stratégia kidolgozása:

Az intézkedés közvetlen célja:

Az iskolai végzettségben, a szakképzettségben elmaradott felnőtt lakosság, hátrányos helyzetének megszüntetése.

Az intézkedés leírása:

A munkaügyi szervezetek az oktatási intézményekkel és önkormányzatokkal együttműködésben kidolgozzák a felnőttképzési stratégiát. Akció program készül a végrehajtásra A stratégiában célcsoportok, képzési célok, intézkedések, eszközök és források kerülnek kijelölésre.

A várt hatás:

A térség lakosságának általános tudás szintje, szakképzettségi szintje és érdeklődési köre növekszik, különös tekintettel a falusi, a hátrányos helyzetű, és a roma lakosságra.

A hatásindikátorok:

A stratégia elkészülésével és végrehajtásának értékelésével mérhető a program hatása

3.2.2 A tanulást, a művelődést népszerűsítő programok szervezése

Az intézkedés közvetlen célja:

A térség lakosságának, – különös tekintettel a roma lakosságra – tudás, képzettség iránti igénye számottevően növekedjen. Az iskolai végzettségben és szakképzettségben, az átlagos színvonaltól való lemaradásuk szűnjön meg.

Az intézkedés leírása:

Önkormányzati kezdeményezéssel, civil támogatással, az oktatási intézmények szakmai irányítása mellett szervezett és rendszeres programok a térség minden településén.

A várt hatás:

A lakosság kulturális igénye érzékelhetően növekszik, a tanulás, a kulturált szórakozás a mindennapok részévé válik. A tanulást népszerűsítő programok rendszeresen eljutnak a kisebb településekre is. A roma lakosság munkaerő-piaci és általános integrálódása előre halad.

A hatásindikátorok:

A célcsoportok tanulási és végzettségi mutatóival valamint megfigyelésekkel mérhető az intézkedéstől várt hatás.

3.3. Prioritás: A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése

A prioritás indoklása:

A térség hátrányos helyzetű népességéhez azok tartoznak, akiknek nincs munkával szerzett jövedelmük, akik eltartásáról az állam gondoskodik. A hátrányos helyzet egyrészt öröklött, másrészt sokan rajtuk kívül álló okokból tartoznak abba. A hátrányos helyzetű népességből való kilépés útja, vagy a szociális ellátó rendszeren, vagy a munkahelyen keresztül vezet. A kistérségben munkahelyért sorban állók száma lényegesen magasabb, mint a rendelkezésre álló munkahelyek száma. A jelenlegi munkáltatók, és a várható majdani munkavállalók előtt azonban nem egyenlő eséllyel állnak sorban a tanult, a képzett és a képzetlen, a jó fizikumú és a gyenge fizikumú, a jó megjelenésű és a kevésbé jó megjelenésű, a cigány és nem cigány, a 45 év feletti és alatti, a női és a férfi munkavállalók.

Szükség van a térségben olyan programra, amely általános célja, a munkaerő-piacon azonos helyzetbe hozni minden munkaképes polgárt. Olyan stratégiai program tervezése és végrehajtása indokolt, amelynek célcsoportjai a legfeljebb nyolc általánost végzett munkanélküliek, különös tekintettel a nőkre. Ez az általános cél az alábbi rész-célokon és az azokhoz majd kapcsolható projekteken keresztül valósul meg:

- a munka világába vezető és visszavezető programok futtatása;
- a szociális gazdaság fejlesztése;
- az esélyegyenlőség elvének tudatosítása és népszerűsítése.

A programhoz tervezett intézkedések:

3.3.1 A munka világába vezető és visszavezető programok futtatása

Az intézkedés közvetlen célja:

Az intézkedés célcsoportja a tartós munkanélküliek állománya, cél az állomány megszüntetése.

Az intézkedés leírása:

Olyan programok tervezése és futtatása történik, amelyek egyrészt motivációt teremtenek a rendszeres munkavégzésre, másrészt képességet fejlesztenek ahhoz. A munkaügyi szervezet tervezi és bonyolítja az aktív munkaerő-piaci eszközök alkalmazásával a programokat.

A várt hatás:

A tartós munkanélküliség állapotát megszokott, illetve abba beletörődött aktív korú lakosok állománya fokozatosan megszűnik. A munkanélküliség általánosan csakis átmeneti állapotként fogadható el.

A hatásindikátorok:

A programokban részt vevők számával és a tartósan munkanélküliek állományába tartozók számával mérhető az intézkedés hatása.

3.3.2 A szociális gazdaság fejlesztése

Az intézkedés közvetlen célja:

A szociális ellátásra szoruló (célcsoport) teljes körű és minőségi ellátása. Fehérgyarmat várostól a legkisebb településig színvonalas és minőségi ellátásban részesüljön valamennyi rászoruló.

Az intézkedés leírása:

Az önkormányzatok, az állami szociális és civil szervezetek külső források igénybevételével erősítik a szociális gazdaságot, illetve annak működését. Megfelelő szakmai háttérrel (Városi Szociális Központ) olyan hálózat épüljön ki és működjön, amely az önmagukról gondoskodni képtelen lakosok szakszerű ellátását biztosítja.

A várt hatás:

A szociális ellátásra szoruló minden szempontból megfelelő ellátásban részesülnek. A szakszerű ellátás elősegíti önfenntartó készségük kialakulását.

A hatásindikátorok:

Az intézkedés hatása az ellátás ráfordításaival, az egy gondozóra jutó ellátottak számával és az ellátottak életviszonyainak minősítő értékelése útján mérhető.

3.3.3 Az esélyegyenlőség elvének tudatosítása és népszerűsítése

Az intézkedés közvetlen célja:

A cél, a térség teljes lakossága körében annak tudatosítása, hogy olyan hátrányos helyzetű csoportok (a célcsoportba első sorban a roma lakosság tartozik) élnek közöttük, akik önerejükkel képtelenek sorsukon változtatni. A célcsoport esélyegyenlőségének megteremtése nem csak csoport, hanem térségi érdek is, hasonlóan az önhibájukon kívül hátrányos helyzetű régiók esélyegyenlőség iránti igényéhez.

Az intézkedés leírása:

Az önkormányzatok és civil szervezetek a különböző propaganda eszközök segítségével, kiadványokkal, rendezvényeken terjesztik a hátrányos helyzet összetársadalmi felelőségét és az esélyegyenlőség jelentőségét.

A várt hatás:

A közgondolkodás átalakulása hozzájárulna a hátrányos helyzetű csoportok önfenntartó magatartásának kialakulásához.

A hatásindikátorok:

Az intézkedés hatása minősítő indikátorokkal mérhető, például kérdőíves tesztekkel.

3.4. Prioritás: A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása és működése

A prioritás indoklása:

Társadalmi – és térségi határokon is – átívelő problémák hatékony kezelésére, társadalmi és térségi összefogás, azaz partnerség szükséges. Bármely fejlesztési program akkor lehet sikeres, ha az érintettek a tervezés és a végrehajtás során egyaránt szerephez jutnak. A partnerség elve arra épül, hogy a területi egységek, azaz a régiók és települések működése, fejlesztése csak akkor valósulhat meg hatékonyan, ha a szereplők folyamatosan és rendszeresen együttműködnek, közöttük célorientált kapcsolatok alakulnak ki.

A probléma ilyen kezelésére nem kísérlet, hiszen számos országban évek óta sikeresen alkalmazzák, de már 2002. óta magyar példával is lehet igazolni sikerét. Az Európai Unióban 1997-ben hozták létre az első foglalkoztatási paktumokat. A partnerség elve egyike az EU Strukturális Alapok működését meghatározó négy alapelvnek. Az EU támogatások odaítélésénél ma már kivétel nélkül feltétel a projekt tervezésében és megvalósításában való partneri együttműködés. A közösséget érintő probléma közös kezelése nem új keletű, ami új benne, az az intézményesített megjelenése.

A munkanélküliség tipikusan olyan probléma, amelynek a megoldása partneri együttműködést kíván, hiszen több szereplő saját érdekeitől motivált, ugyanakkor az egész közösség sorsára kiható döntéseiről van szó. A munkaerő-piac szereplői számára a munkanélküliség más-más aspektusban jelenik meg, éppen ezért kell egy asztalhoz ülniük, mert van egymás számára mondani valójuk, úgy jövőjük tervezésekor, mint egy-egy döntést megelőzően.

A program általános célja a munkaerő-piac szereplőinek partneri együttműködése. A célcsoportba a munkaerő-piac szereplői – az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Fehérgyarmati Kirendeltsége, Fehérgyarmat Város Önkormányzata, a Többcélú Kistérségi Társulás, a Városi Szociális Központ, a munkáltatók, illetve a foglalkoztatási Paktum aláírói tartoznak.

A program az alábbi részcélokon keresztül valósulhat meg:

- Közösségfejlesztés
- Foglalkoztatási partnerség építés
- A foglalkoztatási paktum szervezeti és infrastrukturális hátterének megteremtése és működtetése

A programhoz tervezett intézkedések:

3.4.1 Közösségfejlesztés

Az intézkedés közvetlen célja:

A munkanélküliség problémája és az azért érzett felelősség, térség társadalmának széles körében váljon tudatossá. A munkaerő piac minden oldalának szereplője különösen érezze felelősségét a probléma megoldásáért. A partnerség elve legyen része a közgondolkodásnak.

Az intézkedés leírása:

A munkaerőpiac állami szereplőinek kezdeményezésével fórumok szervezése, a munkáltatók, a munkavállalók érdekképviselői az önkormányzatok és a civil szervezetek részvételével. Rendszeres propaganda tevékenység kiadványokkal, rendezvényeken, az együttműködés lehetőségeiről, előnyeiről, szükségességéről.

A Foglalkoztatási Paktum előkészítése, együttműködők mozgósítása.

A várt hatás:

A munkanélküliséghez való társadalmi viszony megváltozik, egyre szélesebb körben érzi a társadalom a megoldás iránti közös felelősséget.

A hatásindikátorok:

Az események számával és a Foglalkoztatási Paktum előkészítésével mérhető a hatás.

3.4.2 Foglalkoztatási partnerség építés a kistérségi és a határon túli munkaerőpiaci szereplők között

Az intézkedés közvetlen célja:

Kistérségi Foglalkoztatási Paktum létrehozása és együttműködők csatlakozása a Paktum működéséhez. A munkaerő-piac szereplői Foglalkoztatási stratégiába foglalják közös célkitűzéseiket és a teendő intézkedéseket.

Az intézkedés leírása:

A kezdeményező szervezet – állami, vagy önkormányzati – szervezi a Paktum megalakulását és a térségi Foglalkoztatási stratégia elkészítését. Munkaértekezleteken tárják fel a munkanélküliség problémáját és fogalmazzák meg a célkitűzéseket.

Elkészül a térség foglalkoztatási stratégiája, megalakul az irányító csoport, a partnerek ünnepélyesen aláírják a Paktumot. Elkészül a Foglalkoztatási stratégia, a Paktum ügyrendje és a Munkaterv.

Kapcsolatfelvétel a határon túli szomszédos kistérséggel a Paktumhoz való csatlakozás érdekében.

A várt hatás:

A munkaerő-piac szereplő partneri kapcsolata működik, a foglalkoztatási helyzet áttekinthetőbb és időről-időre mérhetően javul.

A hatásindikátorok:

Kész Foglalkoztatási stratégia, működő Paktum és a foglalkoztatás statisztikai adatai. A Paktumhoz újabb partnerek csatlakoznak.

3.4.3 A Foglalkoztatási Paktum szervezeti és infrastrukturális hátterének megteremtése és működtetése

Az intézkedés közvetlen célja:

A Foglalkoztatási Paktum zavartalan és hatékony működése, a Foglalkoztatási stratégia megvalósítása.

Az intézkedés leírása:

A Paktum résztvevői döntenek az irányító csoportról, a munkaszervezet megalakításáról és a működés finanszírozásáról. Munkaszerződéseket, illetve megbízási szerződéseket kötnek. A munkaszervezet elkészíti saját szervezeti és működési szabályzatát, valamint megszervezi a monitoring működését.

A várt hatás:

Létrejön a Foglalkoztatási Paktum munkaszervezete, elkészül szervezeti és működési szabályzata. A térségi foglalkoztatási Paktum hatékonyan működik.

A hatásindikátorok:

A Paktum munkaszervezete szabályozottan működik.

4. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS

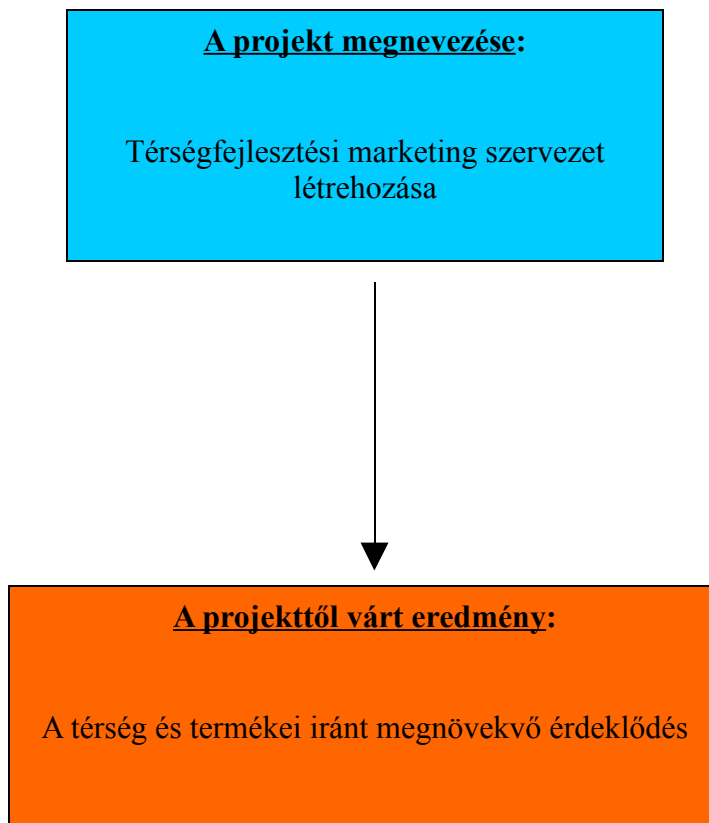
A monitoring a folyamatos adatgyűjtésen alapszik, amely alapján a paktum menedzsmentje folyamatosan vizsgálja a stratégiai programok végrehajtásának lépéseit a stratégiai célok viszonylatában. A monitoring alapját a jól működő teljesítmény indikátorok képezik, ezért a tervezett intézkedésekhez indikátorok kerülnek meghatározásra. A menedzsment a monitoring alapján rendszeresen tájékoztatja az irányító csoportot és foglalkoztatási fórumokon a partnereket, illetve a nyilvánosságot.

Az értékelés a projekt egészének áttekintése, célja a tevékenység hatásának vizsgálata a megoldani kívánt társadalmi-gazdasági probléma viszonylatában (relevancia, eredményesség és hatékonyság). Az értékelés a stratégia sikerét és hatásait méri. Az értékelést végezheti a menedzsment szakértője, de igénybe vehető külső szakértői szerv. Az értékelés az irányító csoport munkáját segíti, de eredményei a nyilvánosság számára is tájékoztatásul szolgálnak. Az irányító csoport évente legalább egy alkalommal foglalkoztatási fórumon tájékoztatja a paktum aláíróit és a nyilvánosságot a stratégiai célok irányába hozott intézkedések megvalósításáról, a folyamatban levő projektek helyzetéről.

5. A FEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEK TERVEZETT PROJEKTJEI

A stratégiai programok (prioritások) intézkedések által valósulnak meg. Az egyes intézkedésekhez – az igényektől és a forrásoktól függően – majd számos megvalósítandó projekt kapcsolódik. Az itt közölt projekt lista már megtervezett, vagy javaslatként felvetett megvalósításra váró projekteket tartalmaz. A lista nyitott, ahhoz további javaslatok adhatók.

A **3.1 Fejlett gazdasági környezet létrehozása** c. stratégiai program megvalósítására irányuló 3.1.1 Térség marketing intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



A 3.1. Fejlett gazdasági környezet létrehozása célú stratégiai program megvalósítására irányuló 3.1.2. A térség infrastruktúrájának fejlesztése intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:

A projektek megnevezése:

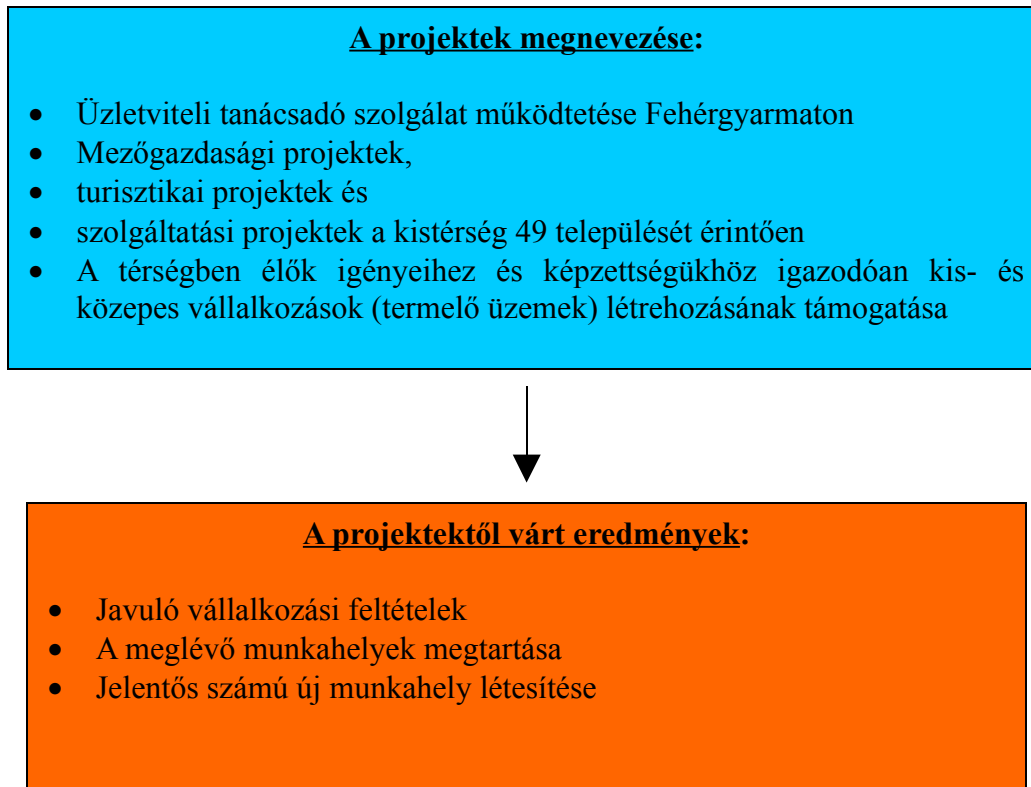
- M3 autópálya továbbépítése az országhatárig és az M49 gyorsforgalmi út megépítése
- Települések közötti közutak korszerűsítése
- Kerékpárutak építése
- Gázellátás valamennyi településen
- Teljeskörű szennyvízhálózat kiépítése
- Belvíz elvezető hálózat fejlesztése
- Kereskedelmi szálláshelyek bővítése, illetve a turizmus fejlesztésével kapcsolatos további infrastrukturális beruházások
- Információs szolgáltatások körének bővítése, Internet-használat lehetőségének megteremtése minden településen



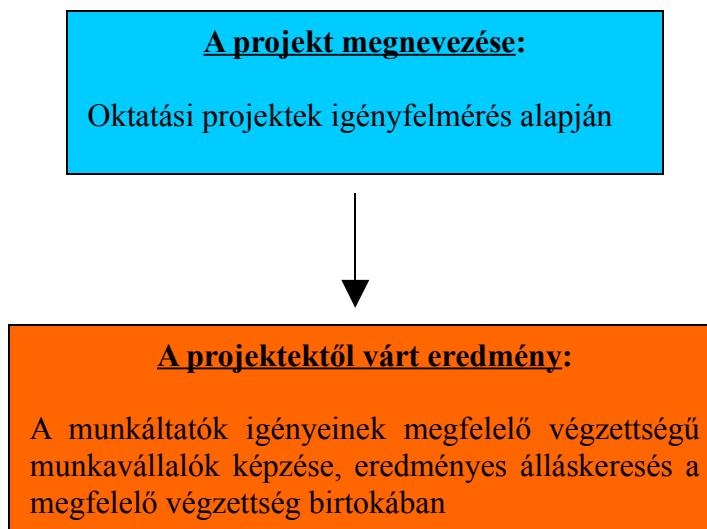
A projektektől várt eredmények:

- Fejlődő gazdasági környezet és a lakosság életminőségének javulása
- A térség vonzerejének növekedése a befektetők számára
- A turizmusban rejlő lehetőségek jelenleginél jobb kihasználása

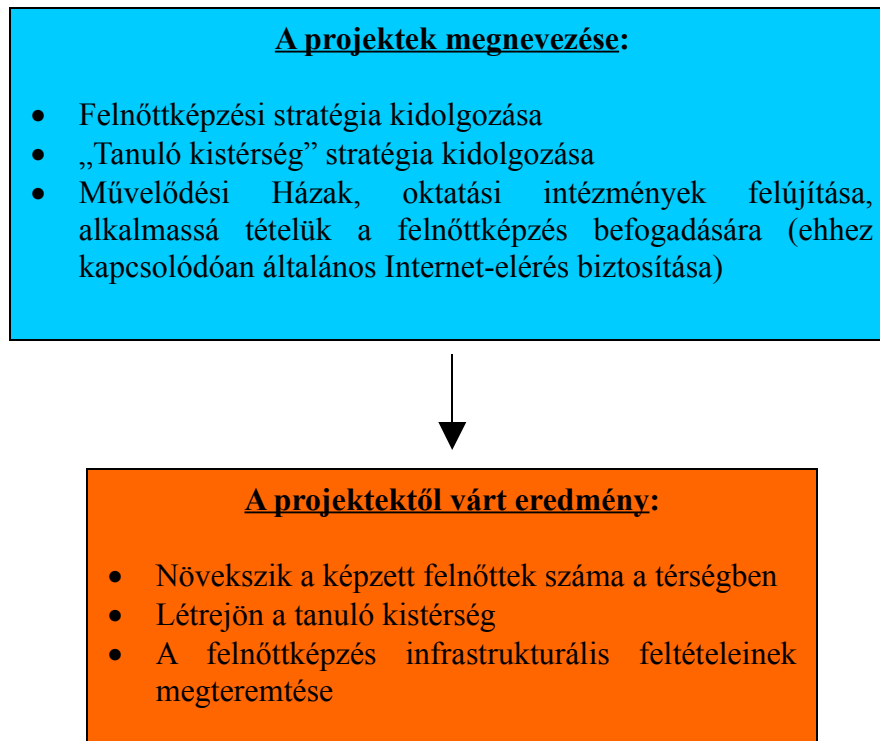
A 3.1. Fejlett gazdasági környezet létrehozása célú stratégiai program megvalósítására irányuló 3.1.3. Új vállalkozások létesítésének és a működő vállalkozások versenyképességének támogatása intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



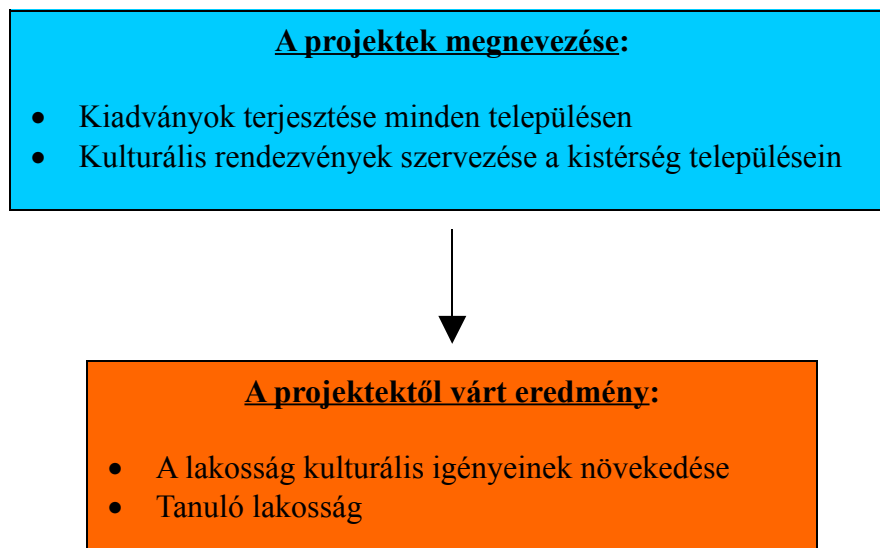
A 3.1 A fejlett gazdasági környezet létrehozása célú stratégiai program megvalósítására irányuló 3.1.4 A vállalatok igényeinek megfelelő képzési programok intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslat:



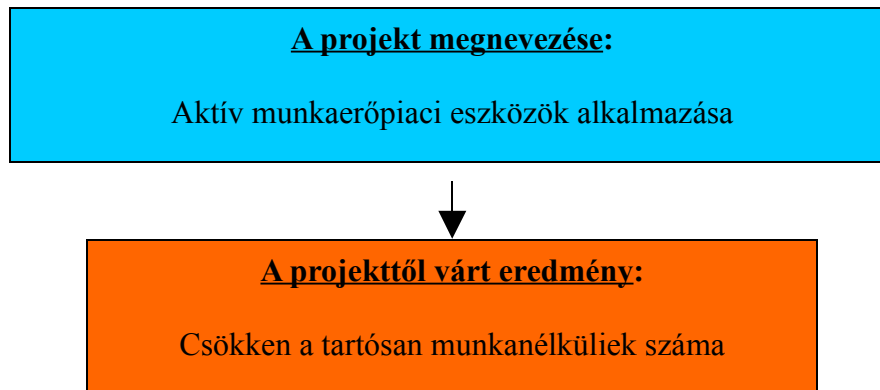
A 3.2 A tanuló kistérség megteremtése célú stratégiai program megvalósítására irányuló
3.2.1 Felnőttképzési stratégia kidolgozása intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



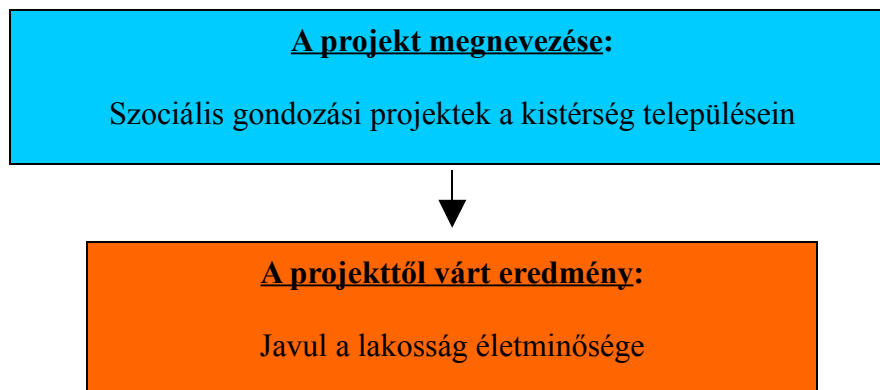
A 3.2 A tanuló kistérség megteremtése célú stratégiai program megvalósítására irányuló,
3.2.2. A tanulást, a művelődést népszerűsítő programok szervezése intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



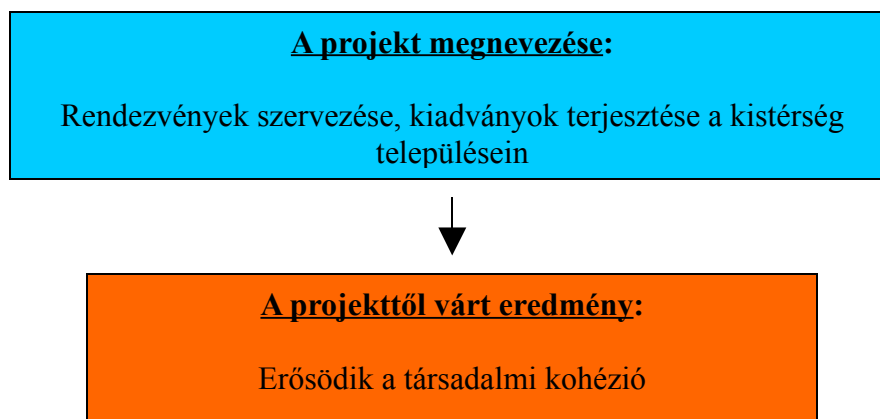
A 3.3 A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.3.1 A munka világába vezető és visszavezető programok futtatása intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



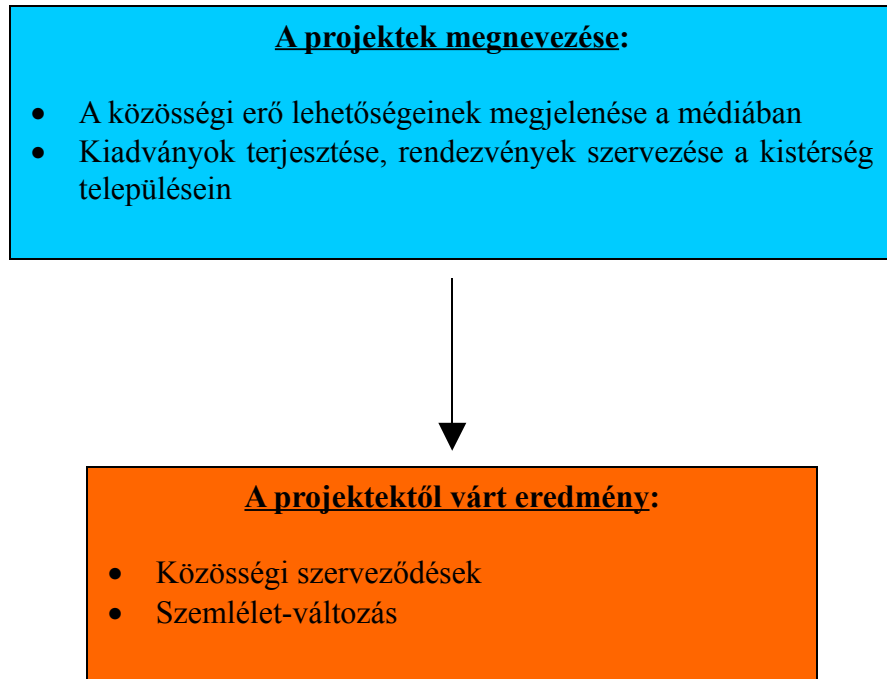
A 3.3 A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.3.2 A szociális gazdaság fejlesztése intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



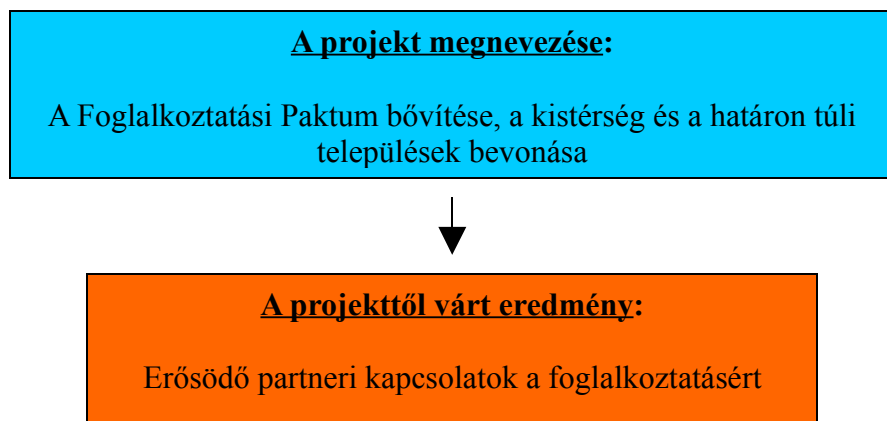
A 3.3 A hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének megteremtése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.3.3 Az esélyegyenlőség elvének tudatosítása és népszerűsítése intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



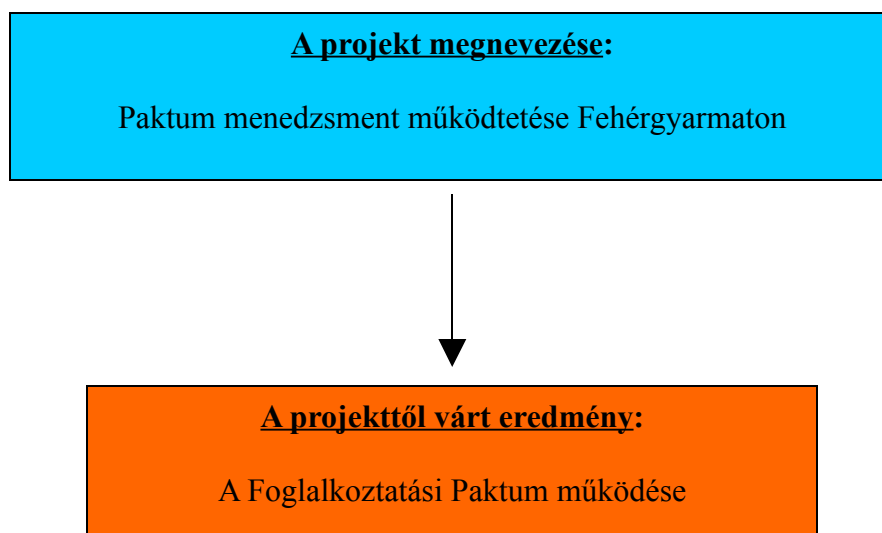
A 3.4 A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása és működése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.4.1 Közösségfejlesztés intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



A 3.4. A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása és működése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.4.2 Foglalkoztatási partnerség építés a kistérségi és a határon túli munkaerőpiaci szereplők között intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



A 3.4 A térségi és térségek közötti partneri kapcsolatok létrehozása és működése célú stratégiai program megvalósítására irányuló, 3.4.3 A Foglalkoztatási Paktum szervezeti és infrastrukturális hátterének megteremtése és működtetése intézkedéshez a tervezéskor ismert projekt javaslatok:



6. FORRÁSOK

- A Fehérgyarmati Kistérség Területfejlesztési Programja – Helyzetfeltáró munkarészek 2005., Terra Stúdió Kft.
- Kutatási Jelentés a Foglalkoztatási Akcióterv Fehérgyarmat Város és térsége kiegyensúlyozott fejlődésének előmozdításáért és az esélyegyenlőség biztosításáért című projekthez, 2007., Közép-Európai Vállalkozói Tudásközpont Kft.
- KSH statisztikák, népszámlálási adatok
- TEIR
- www.afsz.hu
- www.fehergyarmat.hu
- A Foglalkoztatási Akcióterv Fehérgyarmat Város és térsége kiegyensúlyozott fejlődésének előmozdításáért és az esélyegyenlőség biztosításáért című projekt Helyzetelemzés című dokumentuma 2008.